

VILTKARTLEGGING. NARVIK KOMMUNE.

Karl-Birger Strann
Vigdis Frivoll
Trond V. Johnsen

NINAs publikasjoner

NINA Rapport

Dette er en ny, elektronisk serie fra 2005 som erstatter de tidligere seriene NINA Fagrapport, NINA Oppdragsmelding og NINA Project Report. Normalt er dette NINAs rapportering til oppdragsgiver etter gjennomført forsknings-, overvåkings- eller utredningsarbeid. I tillegg vil serien favne mye av instituttets øvrige rapportering, for eksempel fra seminarer og konferanser, resultater av eget forsknings- og utredningsarbeid og litteraturstudier. NINA Rapport kan også utgis på annet språk når det er hensiktsmessig.

NINA Temahefte

Som navnet angir behandler temaheftene spesielle emner. Heftene utarbeides etter behov og serien favner svært vidt; fra systematiske bestemmelsesnøkler til informasjon om viktige problemstillinger i samfunnet. NINA Temahefte gis vanligvis en populærvitenskapelig form med mer vekt på illustrasjoner enn NINA Rapport.

NINA Fakta

Faktaarkene har som mål å gjøre NINAs forskningsresultater raskt og enkelt tilgjengelig for et større publikum. De sendes til presse, ideelle organisasjoner, naturforvaltningen på ulike nivå, politikere og andre spesielt interesserte. Faktaarkene gir en kort framstilling av noen av våre viktigste forskningstema.

Annen publisering

I tillegg til rapporteringen i NINAs egne serier publiserer instituttets ansatte en stor del av sine vitenskapelige resultater i internasjonale journaler, populærfaglige bøker og tidsskrifter.

Norsk institutt for naturforskning

VILTKARTLEGGING.

NARVIK KOMMUNE.

Karl-Birger Strann

Vigdis Frivoll

Trond V. Johnsen

Strann, K.-B., Frivoll, V. & Johnsen, T. V. 2005. Viltkartlegging.
Narvik kommune. - NINA Rapport 66. 40 pp.

Tromsø, juni 2005

ISSN: 1504-3312

ISBN: 82-426-1604-3

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

TILGJENGELIGHET

Åpen

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

REDAKSJON

Karl-Birger Strann

KVALITETSSIKRET AV

Sidsel Grønvik

ANSVARLIG SIGNATUR

Forskningssjef Sidsel Grønvik (sign.)

OPPDRAGSGIVER(E)

Narvik kommune

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER

Gjermund Pettersen

FORSIDEBILDE

Løvsanger. Foto: Karl-Birger Strann ©

NØKKEWORD

Viltkartlegging, Rødlistearter, Viltområder, Narvik kommune

KEY WORDS

Mapping of wildlife, red listed species, valuated wildlife areas,
Narvik

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA Trondheim

NO-7485 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 73 80 14 01

NINA Oslo

Postboks 736 Sentrum

NO-0105 Oslo

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 22 33 11 01

NINA Tromsø

Polarmiljøsentret

NO-9296 Tromsø

Telefon: 77 75 04 00

Telefaks: 77 75 04 01

NINA Lillehammer

Fakkeltgården

NO-2624 Lillehammer

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 61 22 22 15

<http://www.nina.no>

Sammendrag

Strann, K.-B., Frivoll, V. & Johnsen, T.V. 2005. Viltkartlegging. Narvik kommune. - NINA Rapport 66. 40 pp.

Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) pålegger den enkelte sektor å gjennomføre kartlegging av biologisk mangfold innenfor sine ansvarsområder. Kartleggingsarbeidet følger metodikken som er gitt i fire håndbøker som er utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning. I dette prosjektet omfattes *viltkartleggingen*. I tillegg kommer kartlegging av rødlistede arter.

Rapporten gir først en kort innføring av bakgrunn, lovverk samt internasjonale forpliktelser for dette arbeidet. Deretter gis en kort beskrivelse av geografi og naturgrunnlag for Narvik kommune. Prosjektet har identifisert 18 prioriterte viltområder. 21 rødlistearter er påvist i kommunen.

Det er presentert kart for viltområder og rødlistearter. Det siste leveres utenom rapporten ettersom slike opplysninger er unndratt offentlighet.

Kartene er presentert i denne rapporten og i digital form. Kart som inneholder sårbar informasjon om rødlistearter, er unntatt offentlighet og følger ikke selve rapporten, men er levert separat til Narvik kommune. Alle opplysninger om viktige viltforekomster og rødlistearter er lagt inn i databaseverktøyet Natur2000. Samtlige UTM-referanser er presentert i kartdatum WGS84.

Karl-Birger Strann, NINA, Polarmiljøsenteret, 9296 Tromsø (karl-birger.strann@nina.no).

Vigdis Frivoll, NINA, Polarmiljøsenteret, 9296 Tromsø (vigdis.frivoll@nina.no).

Trond V. Johnsen, NINA, Polarmiljøsenteret, 9296 Tromsø (trond.johnsen@nina.no).

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	4
Forord	5
1 Innledning	6
2 Metoder og materiale.....	7
2.1 Områdebeskrivelse.....	7
2.2 Datainnsamling	8
2.3 Viltområder	8
2.4 Røddlistearter	9
2.5 Ulike aktiviteter og deres påvirkning av miljøet.....	10
3. Resultater	11
3.1 Trekkveier hjortevilt.....	11
3.2 Viltområder	13
3.2 Røddlistearter	37
3.2.1 Nasjonalt rødlistede virveldyr	37
4. Referanser	40

Forord

NINA og fikk i juni 2003 oppdraget med å gjennomføre arbeidet med viltkartlegging i Narvik kommune. Vi takker kommunen for oppdraget.

Prosjektet er et samarbeid mellom fire kommuner i Ofoten, Narvik, Ballangen, Tjeldsund og Evenes. Til sammen hadde vi kr. 50.000 pr kommune. Det er innført moms på slike tjenester, noe som dessverre resulterte i at vi i praksis disponerte 25 % mindre til arbeidet. Vi har i arbeidet valgt å gi høy prioritet til de områder som ligger nær bebyggelse og som naturlig er mer utsatt for press enn hva mer avsi-desliggende områder normalt vil være.

For ferskvann har vi forsøkt å framskaffe sikre data på rødlistede fuglearter som sangsvane, lom og enkelte ender.

Vi har hatt et godt samarbeid med prosjektleder Gjermund Pettersen.

Tromsø 30.5.2005

Karl-Birger Strann

1 Innledning

Forekomsten av vilt er knyttet til ulike naturtyper og er ikke statisk, men en dynamisk prosess – noen arter virker å være stabile i et leveområde mens andre arter kan forsvinne eller nye dukker opp. Hvilke prosesser som styrer denne dynamikken vet vi ikke alltid, men i de siste tiårene er det mer og mer klart at det særlig er menneskelige faktorer som påvirker dette – enten direkte eller indirekte. Særlig har ulike arealinngrep i stadig økende grad påvirket leveområder for både planter og dyr. En god kartlegging av biologisk mangfold og deres leveområder (naturtyper) vil forbedre våre muligheter for å sikre en forsvarlig kunnskapsbasert forvaltning av Norges fauna og flora i framtida. I så måte er viltkartlegginga i dette prosjektet et av delprosjektene for å få dette på plass.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har utarbeidet et sett håndbøker som støtte og veiledning til det utfordrende arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold: I dette prosjektet er det følgende håndbøker som er brukt:

DN-håndbok 11 (1996 – revidert 2000)   Viltkartlegging

Videre har DN utarbeidet en liste over truede og sjeldne arter i Norge – Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998 (DN 1999a). I kartleggingsarbeidet med Narvik kommune er det gjennomført en rekke intervjuer med personer som besitter stor lokal artskunnskap innenfor vilt. Informantene har også pekt ut områder som kan inneholde stort biologisk mangfold eller forekomst av spesielle arter.

Forsvarsbygg har gjennomført kartlegging av biologisk mangfold i Elvegårdsmoen skyte- og øvingsfelt. Her ble det identifisert tre prioriterte viltområder (Forsvarsbygg 2003). Disse antar vi at Narvik kommune har innhentet fra Forsvarsbygg, og vi har ikke trukket dette inn i vårt prosjekt.

Det er ikke gjennomført registreringer i områder som ligger innenfor etablerte verneområder. Det er også gitt prioritet til områder som ligger nær bosetning og som i utgangspunktet er mer utsatt for inngrep enn områder som ligger mindre utsatt til, f.eks. i høyfjellet. Imidlertid er noen områder i fjellet prioritert der det er ferdsel langs veisystemer (Skjomfjellet).

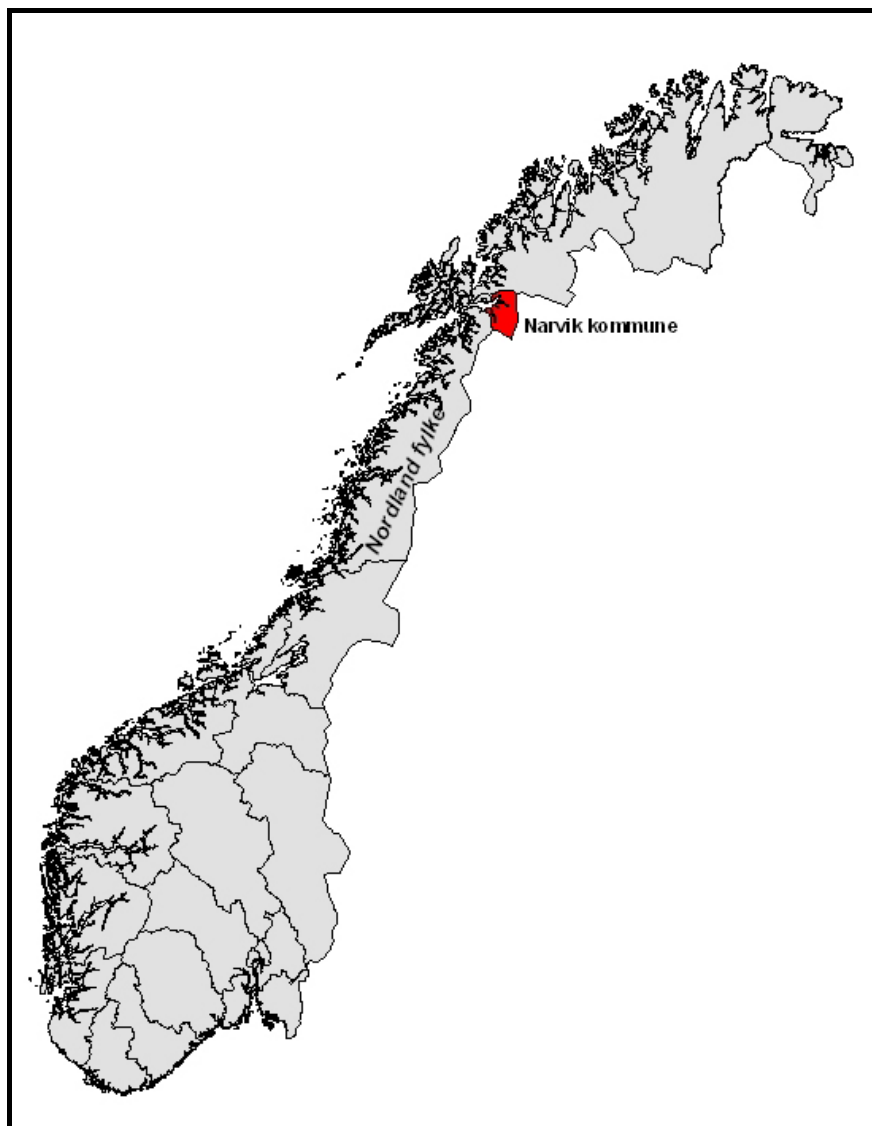
2 Metoder og materiale

2.1 Områdebeskrivelse

Narvik kommune ligger rett sør for Narvik. Kommunen preges av et sterkt jordbruksmiljø og noe industri, og landskapet er preget av mange års menneskelig påvirkning. Berggrunnen består stedvis av kalkrike og sedimentære bergarter som gir gode næringsforhold for vegetasjonen og som igjen gir grunnlag for rike viltforekomster. Området er rikt på naturtyper som rikmyr og rike løvskoger, begge naturtyper som vanligvis er rike på vilt.

I Narvik ligger også det ei omfattende grunn mudderfjære som er rike på skjell og mark. Dette danner næringsgrunnlaget for betydelige fuglekonsentrasjonene som bruker dette under trekk- og vinterperioden.

Figur 1. Narvik kommune ligger innerst i Ofotfjorden.

2.2 Datainnsamling

Framgangsmåten for innsamling av opplysninger om vilt er følgende:

- Søk i litteratur
- Søk i databaser
- Intervju med lokalkjente
- Kvalitetssikring og kontroll av opplysninger innhentet fra lokalkjente
- Feltregistreringer

I arbeidet med Narvik kommune har det vært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland. Det forelå fra tidligere en del begrensede undersøkelser av biologisk mangfold innenfor utredningsområdet. Det var særlig lite informasjon om fauna, mens det for deler av kommunen var betydelig mer om botanikk. Egne observasjoner har sammen med den lokale kunnskapen vært nyttig gjennomføring av dette kartleggingsarbeidet. Kommunens eget viltkart var til dels svært grovt og hadde kun begrenset verdi for vårt arbeid, men kvalitetsdata er hentet inn også fra denne informasjonskilden. Startpakken fra Fylkesmannen i Nordland inneholdt en del nyttig informasjon, men noen av datasettene her hadde ikke gode nok posisjonsdata til å kunne brukes. En del data er også innhentet fra ressurspersoner bosatt rundt om i kommunen og også disse er fasett inn i prosjektet etter en kvalitetssikring. Særlig gjelder dette personell fra Fjelltjenesten.

Den til dels mangelfulle kunnskapen om samlet biologisk mangfold, gjorde det nødvendig med en del nykartlegginger i deler av kommunen. For å fange opp ulike arter var det nødvendig å spre innsatsen utover vår- og sommermånedene i 2003 og 2004. De siste faunaregistreringene ble gjennomført primo august 2004.

2.3 Viltområder

Hele viltkartleggingen har fulgt DN-håndbok nr 11 (DN 1996). All tilgjengelig informasjon fra Fylkesmannen i Nordland og Narvik kommune er innhentet og sjekket i felt. Noen lokalkjente har vært informanter. Viktige funksjonsområder for viltet som hekkelokaliteter, spillplasser, vinter-/sommerbeiteområder eller kalvingsplasser for elg er sammenstilt på kart. Etter en samlet vurdering presenteres så **prioriterte viltområder**. De ulike funksjonsområdene vektet på en skala fra 1 til 5. Ut fra dette inndeles viltområdene i svært viktige (A) og viktige (B) områder.

2.4 Røddlistearter

I kartleggingen av biologisk mangfold inngår kartleggingen av forekomster av røddlistearter som en viktig del. Den nyeste utgaven av **Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998** (DN 1999a) er fulgt. I denne rødlisterapporten er artene delt inn i grupper etter grad av truethet. Denne inndelingen presenteres nedenfor, og de norske benevnelsene vil bli brukt videre utover i denne rapporten. Også de arter som står på både den norske og den nordiske ansvarslista er trukket inn i arbeidet med røddlistearter. I presentasjonen av resultater for røddlistede arter er spesielt sårbare viltarter skjermet mot offentligheten. I dette arbeidet følger vi anbefalingene i tabell 6.2 i DN-håndbok 11. Det presenteres derfor heller ikke eget kart i rapporten for forekomster av røddlistearter. Disse leveres på eget kart direkte til oppdragsgiver.

Kategori   Kode   Engelsk kategori

Utryddet   Ex   (*Extinct*)

Dette omfatter arter som ikke lenger forekommer i Norge som reproduserende arter. Normalt omfatter dette arter som er utryddet for mer enn 50 år siden – arter som har forsvunnet i løpet av de siste 50 årene får koden Ex?.

Direkte truet   E   (*Endangered*)

Dette omfatter arter som er direkte truet og som står i fare for å forsvinne i nærmeste framtid dersom den negative utviklingen fortsetter.

Sårbar   V   (*Vulnerable*)

Dette omfatter arter som er i sterk tilbakegang og som kan gå over i kategorien **Direkte truet** hvis tilbakegangen fortsetter.

Sjelden   R   (*Rare*)

Dette omfatter sjeldne arter som ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er utsatt fordi de har små bestander eller en spredt og sparsom utbredelse i Norge.

Hensynskrevende   DC   (*Declining, care demanding*)

Dette omfatter arter som ikke kommer inn under de tre foregående kategoriene, men som på grunn av en klar tilbakegang fordrer spesielle hensyn og forvaltnings tiltak.

Bør overvåkes   DM   (*Declining, monitoring needed*)

Dette omfatter arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. Disse artene bør overvåkes for å avdekke om situasjonen fortsatt forverres.

2.5 Ulike aktiviteter og deres påvirkning av miljøet

Kommunens innbyggere bruker sine arealer på ulikt vis. For naturtypene er det hovedsakelig arealbeslag som gir størst skade og dermed også indirekte på biologisk mangfold. Inngrep som er knyttet til ulike felter av infrastruktur som veier, kraftlinjer, hyttebebyggelse osv gir normalt størst negativ effekt, men annen adferd slik som motorisert ferdsel og hogst av skog eller treslagskifte kan også stedvis resultere i store negative effekter på lokalt biologisk mangfold.

Personell i terrenget kan i mange tilfeller umiddelbart være mer skadelig på vilt i hekketida enn ferdsel med kjøretøy, men disse sistnevnte kan ha en større negativ effekt på lang sikt. Dette kan være tilfelle hvis en kjører gjennom myr og våtmark og sporene drenerer vannet i nye retninger. I en del tilfeller kan resultatet bli endret vannbalanse i denne naturtypen. Slike endringer kan ha stor negativ betydning på sikt både for planter og dyr. Kjøretøy kan kjøre i et våtmarksområde hvis det er tele og snødekke i vinterhalvåret, men dette bør unngås i sommerhalvåret, da kjøring i terrenget på denne tiden kan påføre naturtypen og vegetasjonen stor skade. Dette er skader som kan være irreversible eller som det vil ta lang tid å lege ved naturlig gjengroing.

Arter som lom og en rekke rovfuglarter er særlig sårbare i rugetida ettersom de lett forlater eggene ubeskyttet når mennesker nærmer seg hekkeplassen. Eggene kan da tas av reirplyndrende fugler som ravn eller kråker, eller fostrene i eggene kan fryse i hjel hvis værforholdene er ugunstige.

Nedenfor listes opp en rekke aktiviteter som kan påvirke biologisk mangfold. Denne listen er ikke helt fullstendig, men presenterer mange av de viktigste aktivitetene som kan påvirke naturtypene og det iboende biologiske mangfoldet.

Arealbeslag

- Nedbygging av areal til hus, hyttefelt eller andre faste installasjoner. *Tap av areal.*
- Nedbygging av areal til kraftlinjer, vegger og elveforbygninger. *Tap av areal.*
- Masseuttak. *Tap av habitat, terrengslitasje, endrede fysiske og/eller kjemiske forhold.*
- Drenering/gjenfylling/massedeponi. *Tap av habitat, endring av fysiske og/eller kjemiske forhold.*
- Personell til fots. *Stress av vilt, slitasje og støy.*
- Kjøring i terreng med beltekjøretøy eller hjulgående kjøretøy. *Kjørespor, støy, forurensing.*
- Skyting lette våpen. *Støy, ammunisjonsrester, forurensing.*
- Skogbruk. Bør omfatte de miljøkrav som legges til grunn i *Levende skog*-standard.
- Beiting. *Terrengslitasje.*
- Gjengroing. *Tap av habitat (leveområder) og oppflising (habitatfragmentering) av habitat.*
- Jordbruksaktivitet. *Tap av habitat og oppflising av habitat.*
- Opphør av landbruk. *Tap av habitat og oppflising av habitat.*
- Friluftsliv. *Terrengslitasje og forstyrrelser.*

3. Resultater

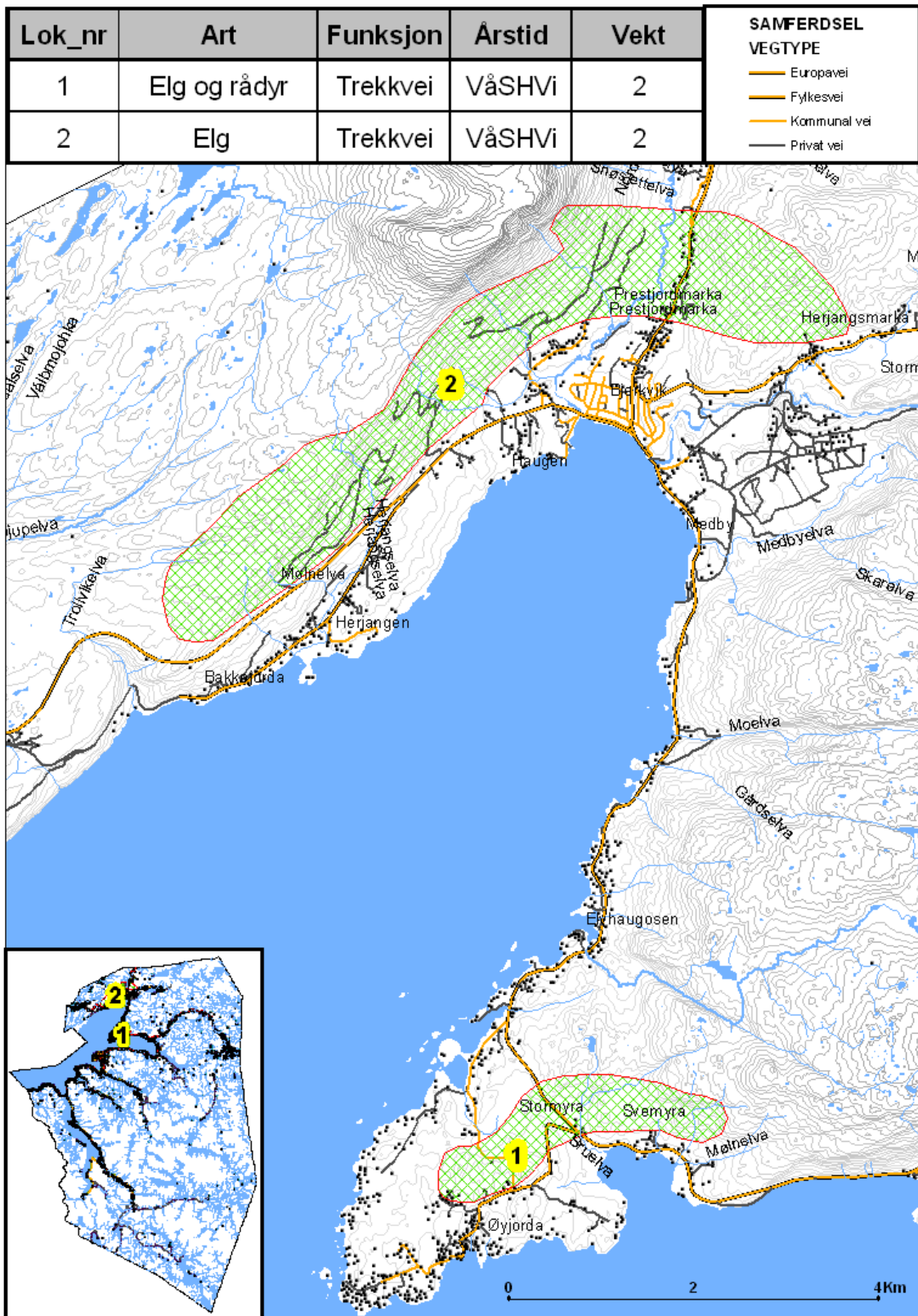
3.1 Trekkveier hjortevilt

Elg forekommer vanlig i de rike løvskogene i kommunen. Det skjer betydelige forflytninger langs skogliene over store deler av kommunen. Mye av disse trekkene foregår langs skogliene, men noen steder krysser trekkruta også mer trafikkerte veier som bl.a. E6. For rådyr er det kun ett sted at arten krysser viktig hovedvei så vidt regelmessig at det kan betraktes som trekk. Dette området ligger ved Øyjord. Vi har valgt å presentere kart for noen av de viktigste trekkveiene for elg og rådyr der disse krysser de viktigste veiene i kommunen (Figur 2). Data er lagt inn i Natur2000 for de presenterte områdene.

En liten stamme med rådyr ble påvist ved Øyjord. Foto: Karl-Birger Strann ©.

Figur 2. Viktige trekkveier for elg og rådyr. Begge trekkveiene krysser E6 i områdene Bjerkvik og Øyjord.

3.2 Viltområder

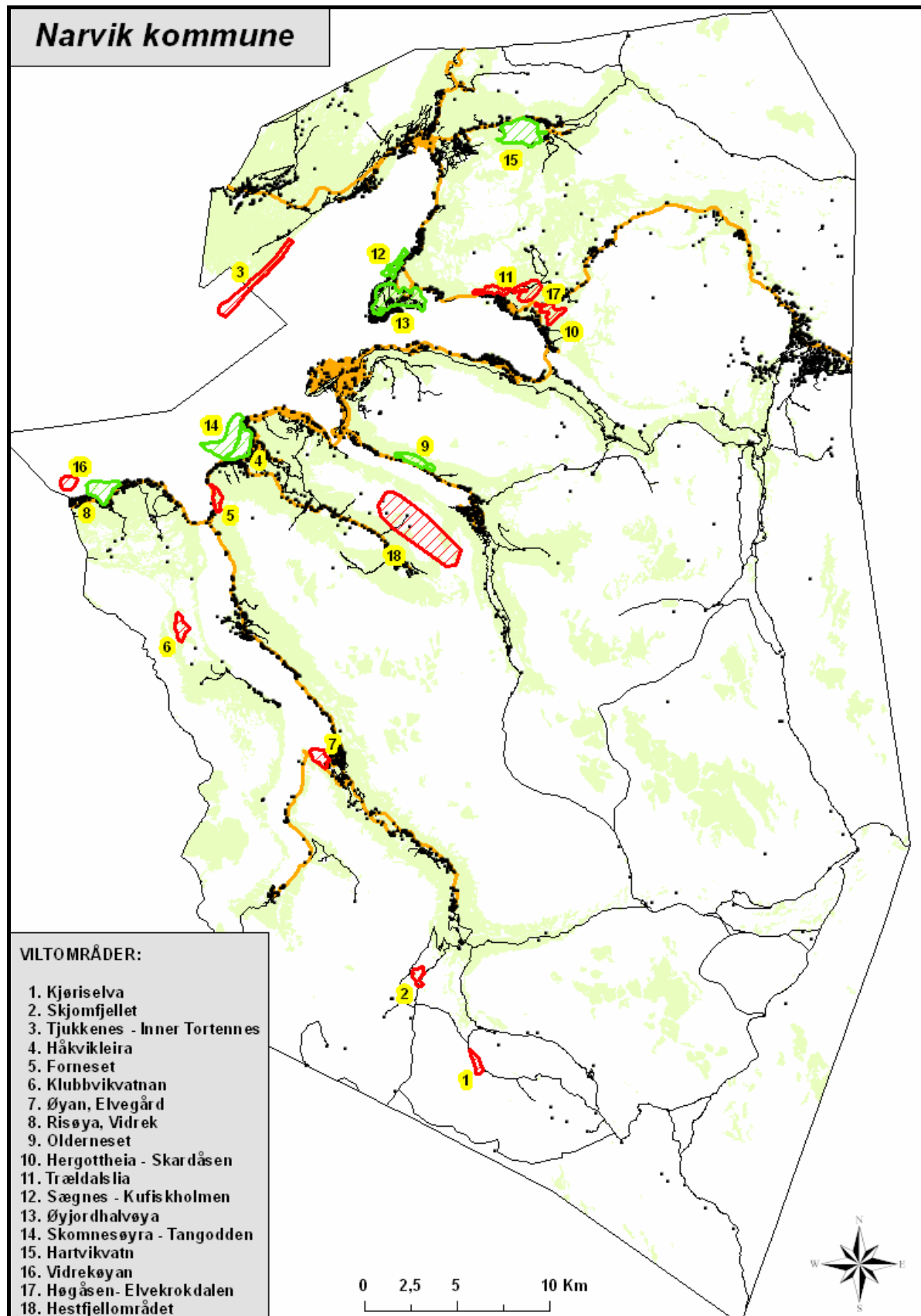
I Narvik kommune er det påvist 18 prioriterte viltområder (Figur 3). 11 av disse har fått verdi svært viktige (A) og sju viktige (B) viltområder. Blant de prioriterte viltområdene er flere viktige særlig for vannfugl, noen er viktige for skogsfugl og andre igjen er viktige fordi de har et særlig rikt mangfold. Elg forekommer spredt utover i de skogkledde delene av kommunen og i noen av de prioriterte områdene er det også gjort vurdering for elg.

Viltopplysningene er lagt inn i Natur2000, men viltområdene er ikke det. Viltobservasjonene og de prioriterte viltområdene foreligger som SOSI-filer og på separat kartblad.

*Smålom. En av mange rødlistearter som hekker i Narvik kommune.
Foto: Karl-Birger Strann ©.*

Figur 3. Fordeling av de påviste prioriterte viltområdene i Narvik kommune.

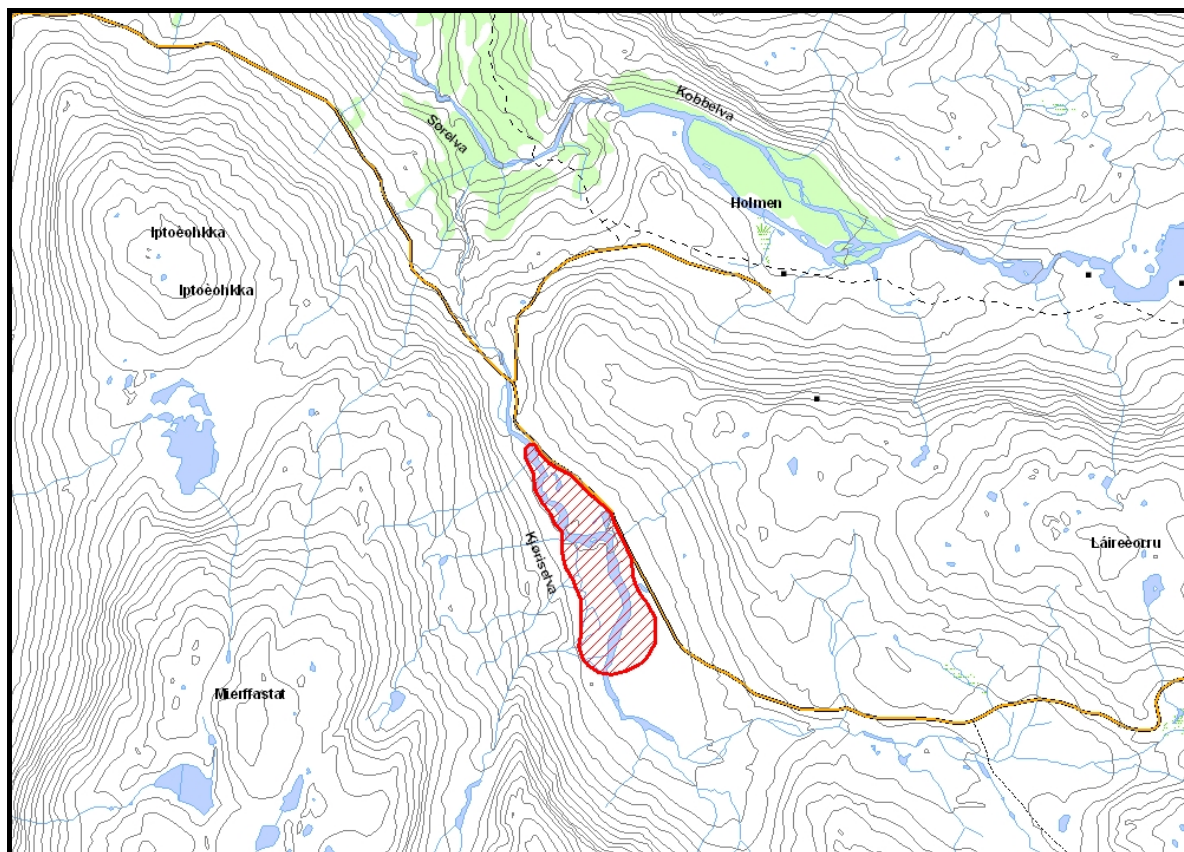

Prioritert viltområde 1 Kjøriselva

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	690
UTM (WGS84)	33W XR 070 565

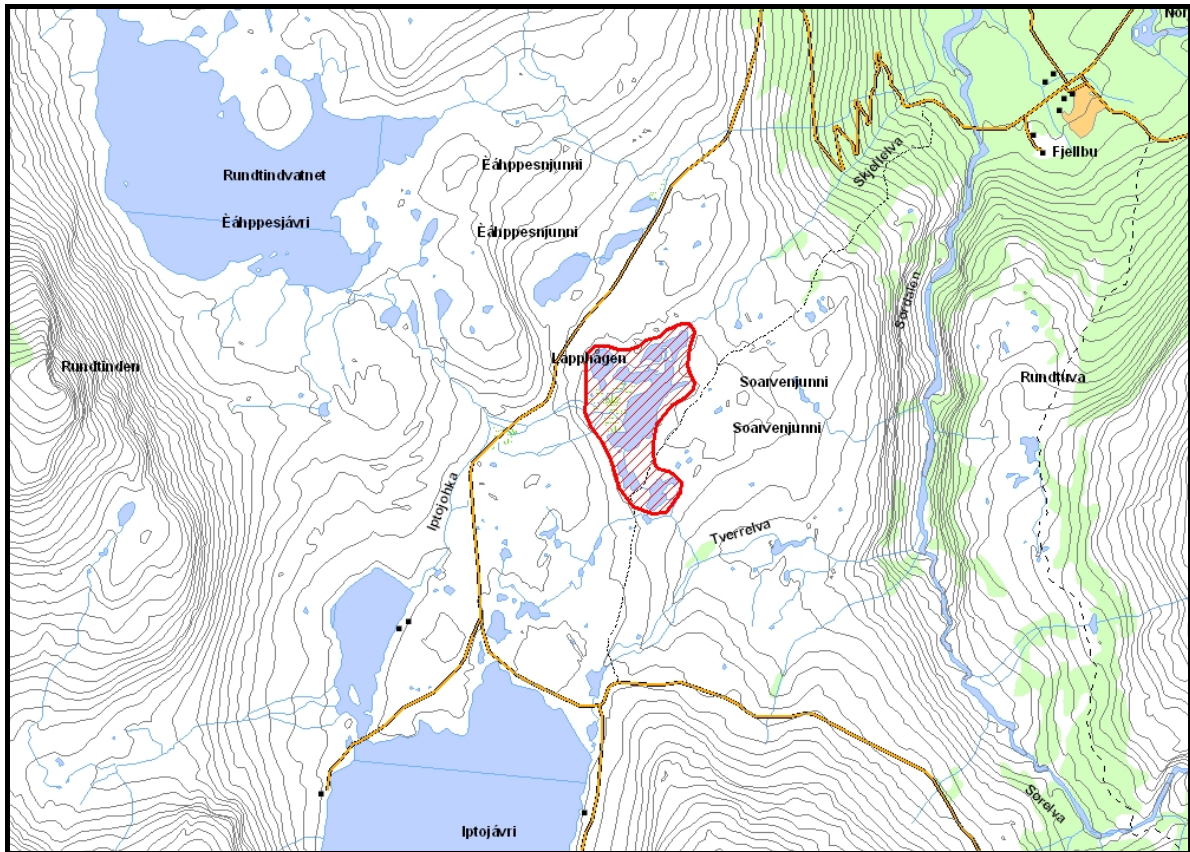
Denne lokaliteten er et område der Kjøriselva flater ut og gjør en rekke svinger (meandrerer). Langs elva er det gressbevokste rygger og en del grasmyr. Her hekker en rekke arter våtmarksfugl med havelle (bør overvåkes), krikkand, stokkand, toppand samt vadefugl som sandlo, temmincksnipe og rødstilk. Området skiller seg ut i denne delen av fjellområdene på Skjomfjellet med sin rike vannfuglfauna.

Prioritert viltområde 2 Vann 572 Skjomfjellet

Verdisetting A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m) 572
UTM (WGS84) 33W XR 038 613

Dette viltområdet består av en rekke mindre vann som sammen med et myrområde danner et flott våtmarksområde. Her hekker arter som stjørtand (sjelden), havelle (bør overvåkes), smålom (hensynskrevende), krikband, toppand, rødstilk, heilo og fiskemåse. Våtmarkstilknnyttede spurvefugl som blåstrupe og sivspurv hekket også i kantsonene av myra.

Prioritert viltområde 3 Tjukkenes – Inner Tortennes

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	5-280
UTM (WGS84)	33W WR 950 991

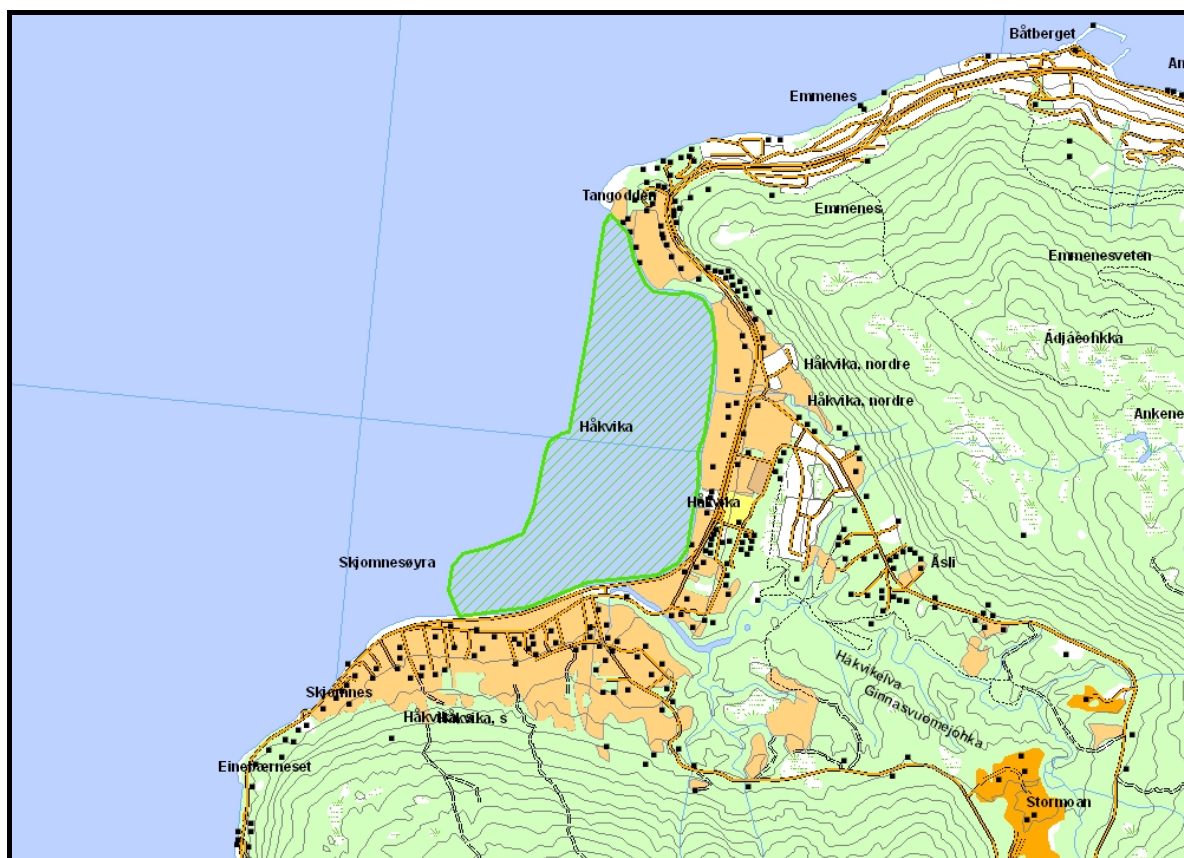
Denne bratte skogslia med mye gammel skog er et svært viktig viltområde. Her hekker flere arter som er rødlistede. Videre har lia en solid bestand med orrfugl samt et høyt antall arter spurvefugl. Arter som ringdue og tårnfalk er også vanlige i området. Området er også et viktig vinterområde for elg.

En del av lokaliteten går over i Evenes kommune.

Prioritert viltområde	4 Håkvikleira
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	0
UTM (WGS84)	33W WR 945 900

Denne store mudderfjæra er et viktig trekk- og rasteområde for våtmarksfugler. Arter som sandlo, myrsnipe, polarsnipen (inn til 250 ind), brushøns, småspove, lappspove og dvergsniper bruker alle fjæra under vår- og høsttrekket. Dessuten har fjæra en viktig funksjon for lokale hekkfugler som fiskemåse, rødstilk, tjeld, vipe og storspove ettersom samtlige er avhengige av beiteområdene her særlig på våren. Gravanda hekker regelmessig med minimum tre par. Svarthalespove (sjelden) er også observert under vårtrekket i mindre antall.

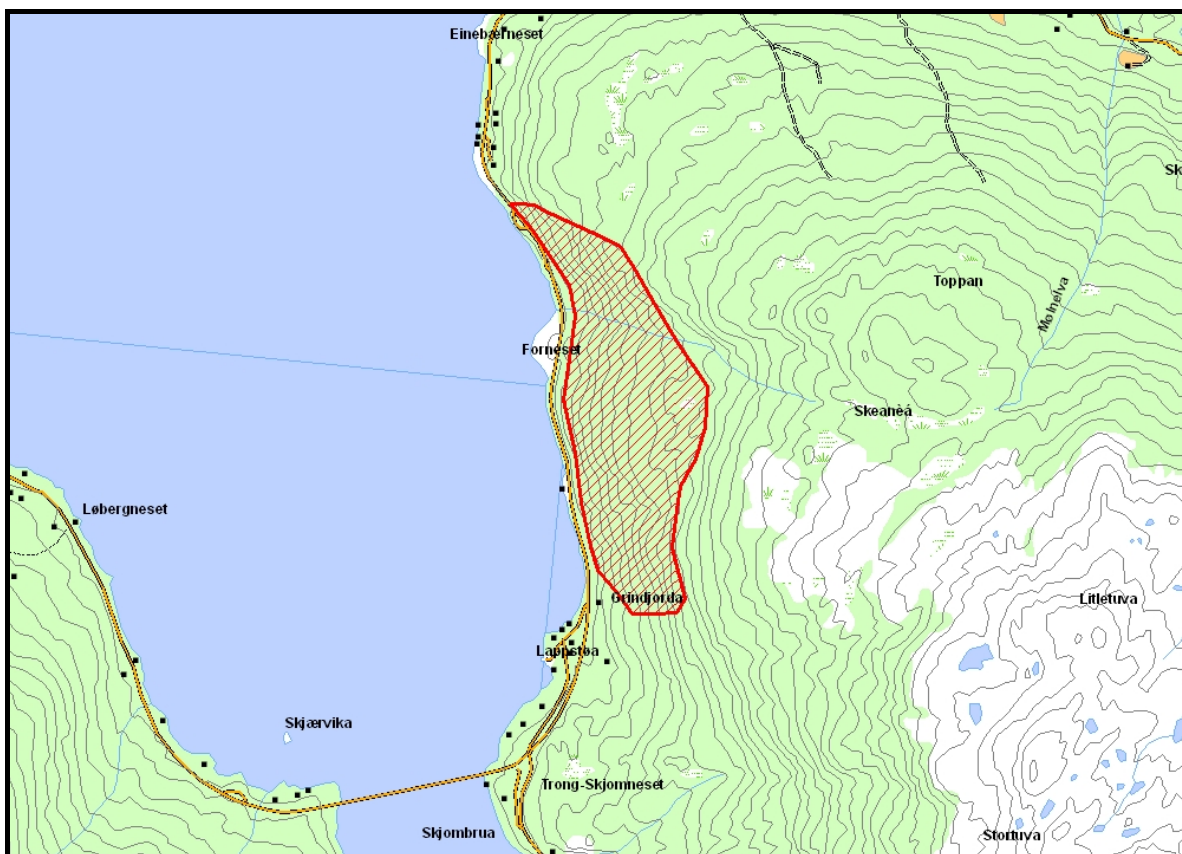

Gravand hann. Arten hekker på Håkvikleira. Foto: Karl-Birger Strann ©.

Prioritert viltområde 5 Forneset

Verdisetting	A– svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	20-250
UTM (WGS84)	33W WR 930 870

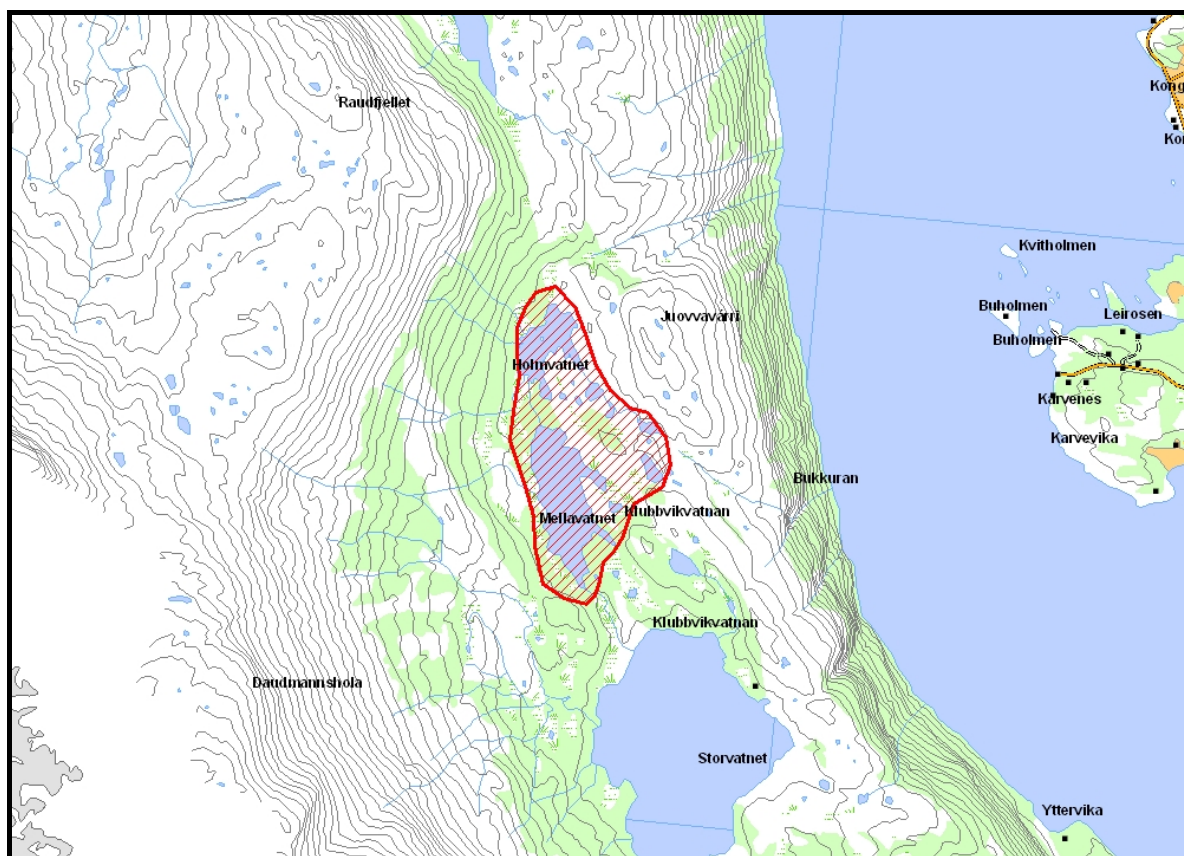
Denne frodige løvlia har en særlig rik fuglefauna. Her hekker arter som ringdue, orrfugl, dvergfalk og fjellvåk regelmessig. Lia har spesielt store tettheter av spurvefugl med arter som gjerdesmett, munk, hagesanger og gulsanger samt dvergspett (hensynskrevende). Området har også en del elg både sommer og vinter.

Prioritert viltområde 6 Klubbvikvatnan

Verdisetting	A– svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	360
UTM (WGS84)	33W WR 909 800

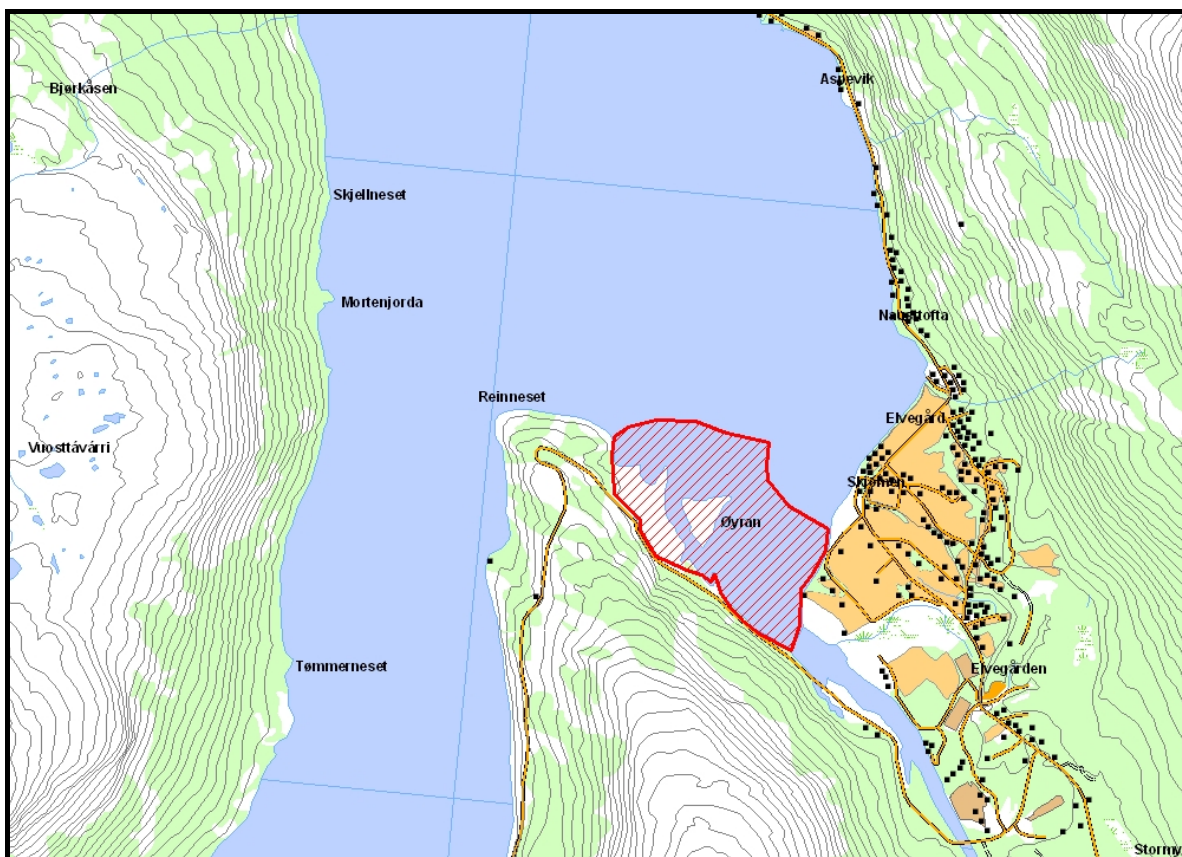
Disse vannene har en rik fauna av vannfugl. Her hekker arter som storlom (hensynskrevende), smålom (hensynskrevende), havelle (bør overvåkes) samt flere andre ender. Rundt og mellom vannene hekker flere arter vadefugler med småspove og heilo som de vanligste. Fiskemåse og rødnebbterne hekker også flere steder i lokaliteten.

Prioritert viltområde 7 Øyran, Elvegård

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	0
UTM (WGS84)	33W WR 985 732

Dette grunne partiet ved utløpet av Elvegårdselva er et viktig grunnvannsområde for en rekke arter vannfugl. Området har størst verdi som rasteområde for vannfugl som skal opp i fjellet for å hekke og som venter på at isen skal gå av vannene. Dette gjelder arter som toppand, bergand (bør overvåkes), smålom (hensynskrevende) og krikkand. Dessuten har området en verdi som beiteområde for lokale hekkfugler som tjeld, fiskemåse, storspove og rødstilk. Viper hekker årlig på grassenga inne på Øya.

Oversiktsbilde over Øyran ved Elvegård. Foto: Karl-Birger Strann ©.

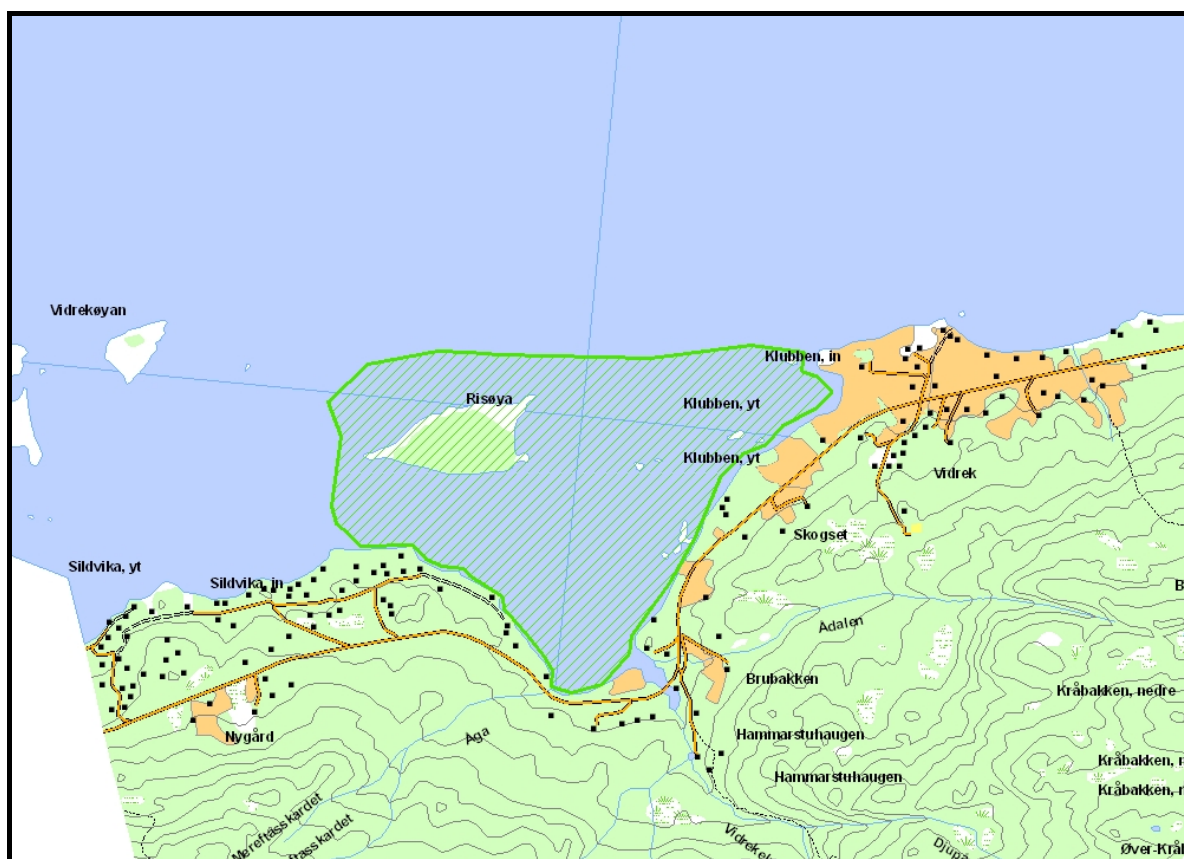

Tjeld var en vanlig hekkefugl på Øyran. Foto: Karl-Birger Strann ©.

Prioritert viltområde 8 Risøya, Vidrek

Verdisetting	B– viktig viltområde
Høyde over havet (m)	158
UTM (WGS84)	33W WR 865 880

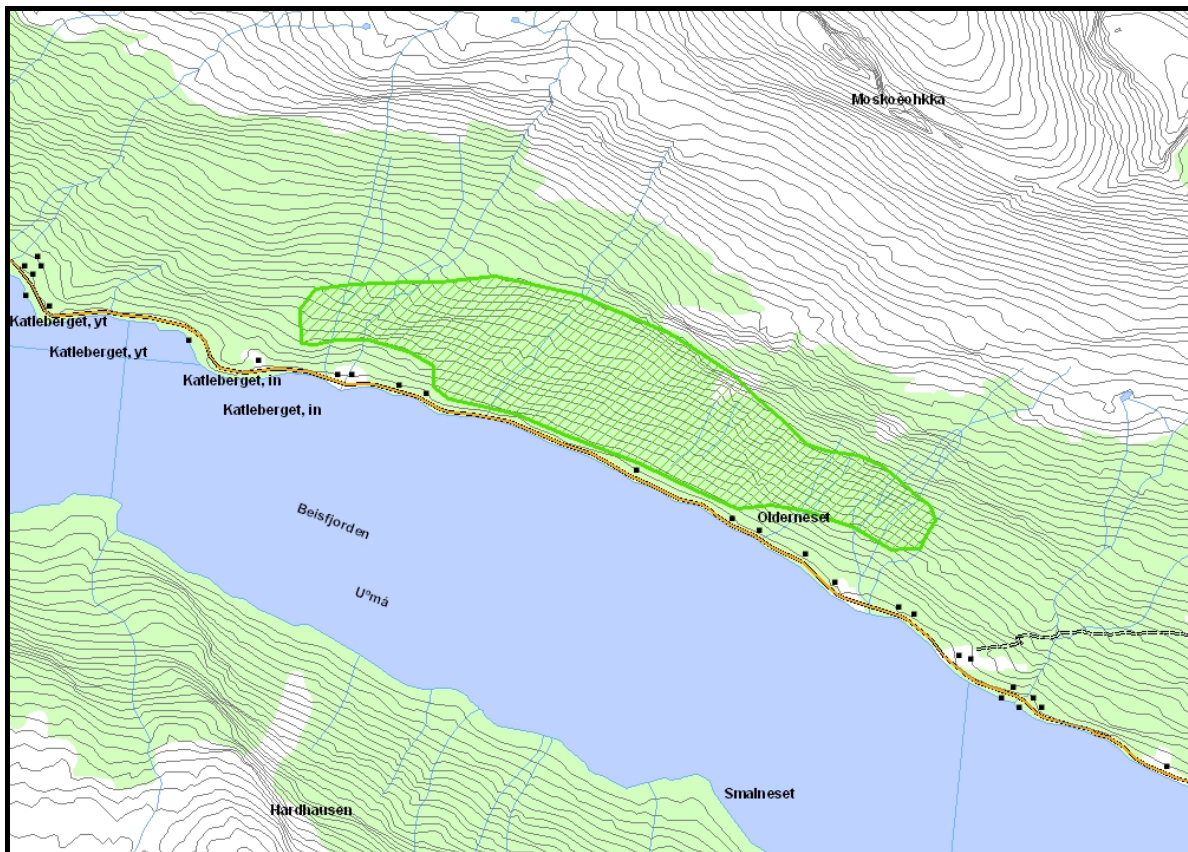
Dette er ei stor mudderfjære utenfor Vidrek som også omfatter Risøya. Området har stor betydning som raste- og beiteområde for vannfugl. Betydelige flokker med tjeld bruker fjæra på vårtrekket og flokker med småvadere (mest sandlo og myrsni-per) raster her både på vår- og høsttrekket. Fjæra er et viktig beiteområde for lokale hekkebestander av tjeld, vipe, storspove og rødstillk. Området er et viktig jaktområde for havørn (bør overvåkes) og hønehauk (sjelden). Ved høyvann er grunntvannsområdene viktige beiteområder for dykkfugler som ærfugl, svartand (bør overvåkes) og sjørre (bør overvåkes). De to siste artene opptrer i lave antall vinterstid.

Prioritert viltområde 9 Olderneset

Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	20-300
UTM (WGS84)	33W XR 035 895

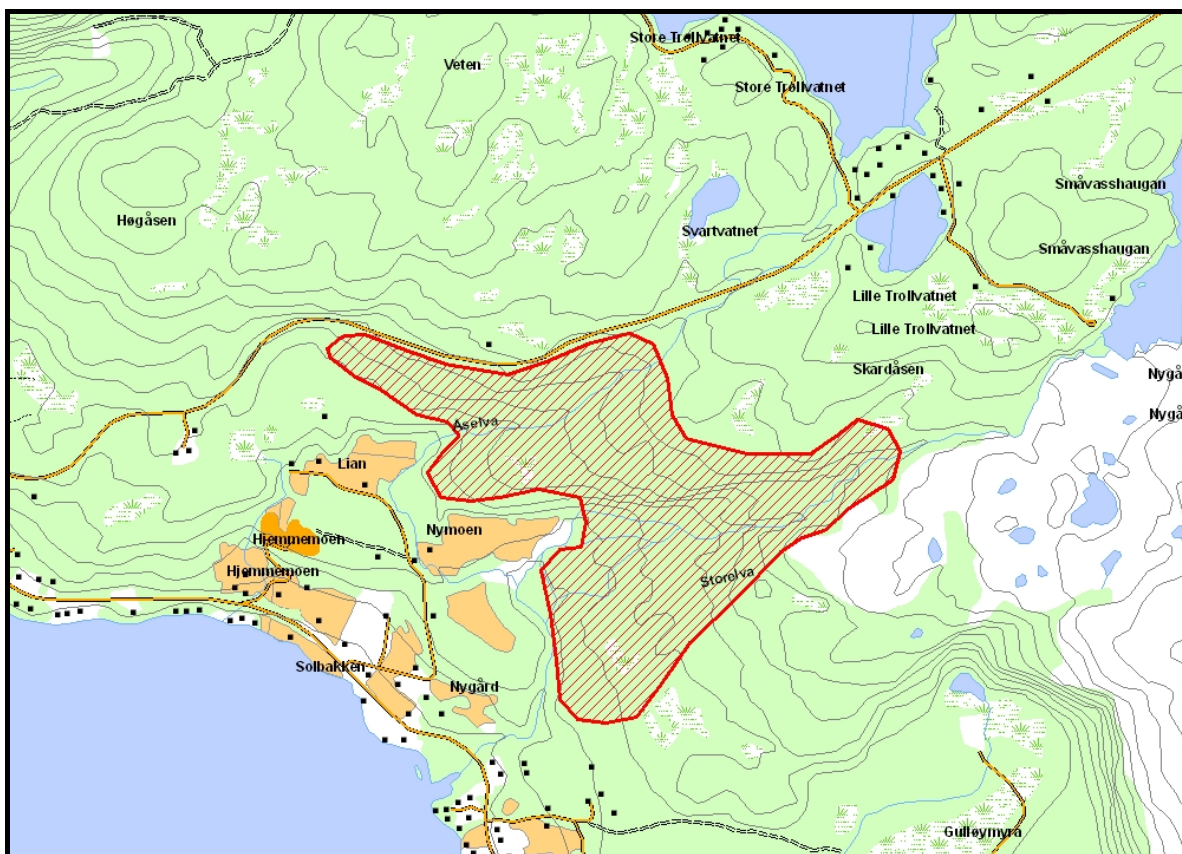
Denne frodige løvlia består av storvokst bjørk, selje og stedvis mye gråor. Her hekker betydelige tettheter av spurvefugl med mye grå- og måltrost og spesielle arter som gjerdesmett, svarttrost, munk og gulsanger. Ringdue og orrfugl er også vanlige. Lia er et viktig leveområde for elg. Spurvehauk og hønehauk (sjelden) bruker lia som jaktområde.

Prioritert viltområde 10 Hergottheia - Skardåsen

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	60-180
UTM (WGS84)	33W XR 112 973

Dette skogsområdet ble undersøkt i forbindelse med Vegvesenets utredning av ny E6 (Bjerke et al. 2005). Skogen som både består av rein løvskog og en del furupartier var artsrik på fugl og bar spor av at her beitet mye elg både sommer og vinter. Her hekket mye orrfugl, ringdue, troster og varmekjære sangere som munk, gulsanger og gjerdemetten var særlig vanlig her. Reirhull etter både flaggspett og tre-tåspett ble påvist flere steder. Dvergspett (hensynskrevende) ble funnet hekkende. Vår minste ugle spurveugla ble også påvist i området. Furukorsnebb ble påvist med utfløyne unger her. Skogspartiet her ble også brukt regelmessig til jakt for arter som kongeørn og hønsehauk. Områdets store variasjon gjør at lokaliteten er særlig viktig for mange viltarter. Beitesporene etter elg tyder på at lokaliteten er lokalt viktig for elg i vinterperioden.

*I området Hergottheia – Skardåsen var det tydelige beitespor etter elg.
Foto: Karl-Birger Strann ©*

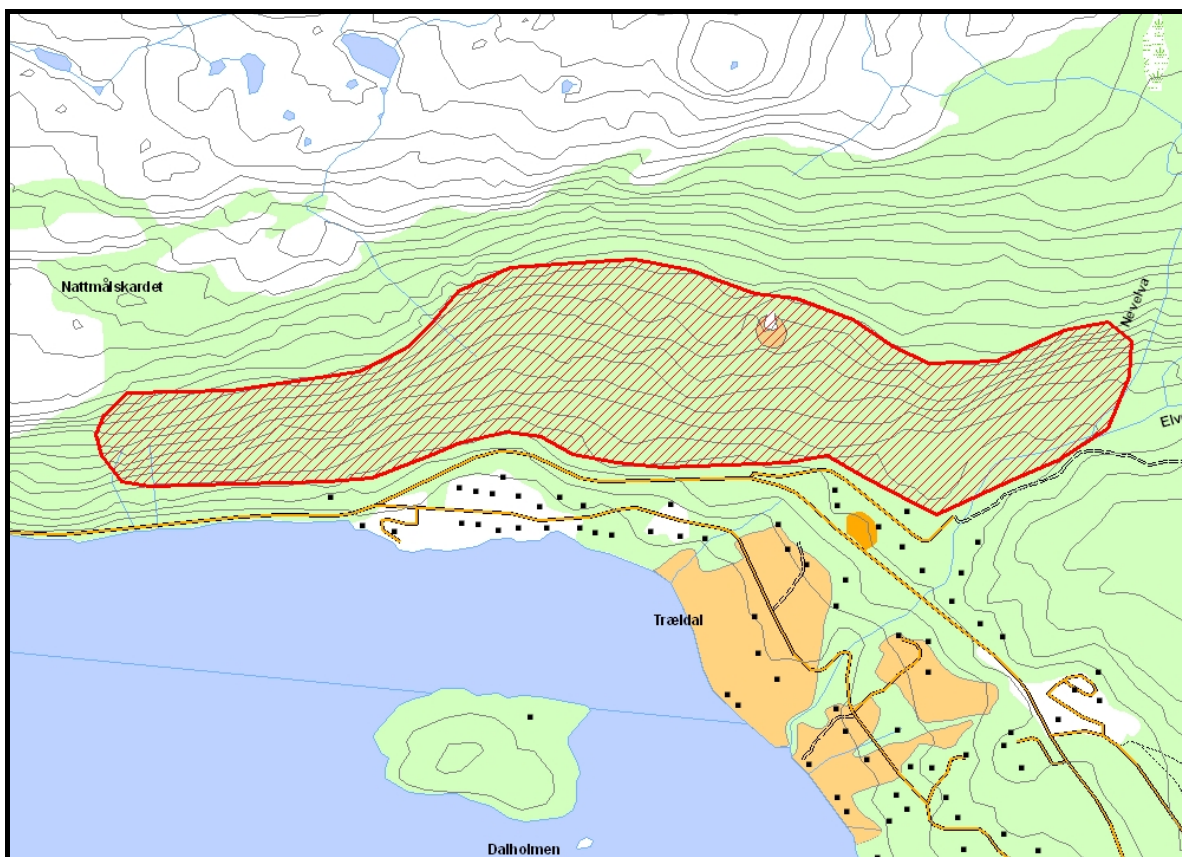

Gjerdsmett sang flere steder i Hergottheia. Foto: Karl-Birger Strann ©.

Prioritert viltområde 11 Trældalslia

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	20-220
UTM (WGS84)	33W XR 080 985

Denne bratte løvlia ligger like ovenfor E6 ved Trældal. Her hekker betydelige tett- heter av spurvefugl med mange sangere som gransanger, hagesanger, munk og gulsanger. Dessuten var området rikt på rødstrupe, svarttrost og gjerdesmett. Trærne bar preg av at både tretåspett og dvergspett (hensynskrevende) bruker området regelmessig, men hekking ble ikke påvist. Imidlertid ble det påvist gamle reirhull etter begge artene slik at det er sannsynlig at begge bruker området regel- messig. Lia bar også mye preg av beiting etter elg. Særlig hadde en del osp store gnagskader etter elg.

Prioritert viltområde 12 Sægnes - Kufiskholmen

Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	0
UTM (WGS84)	33W XR 026 997

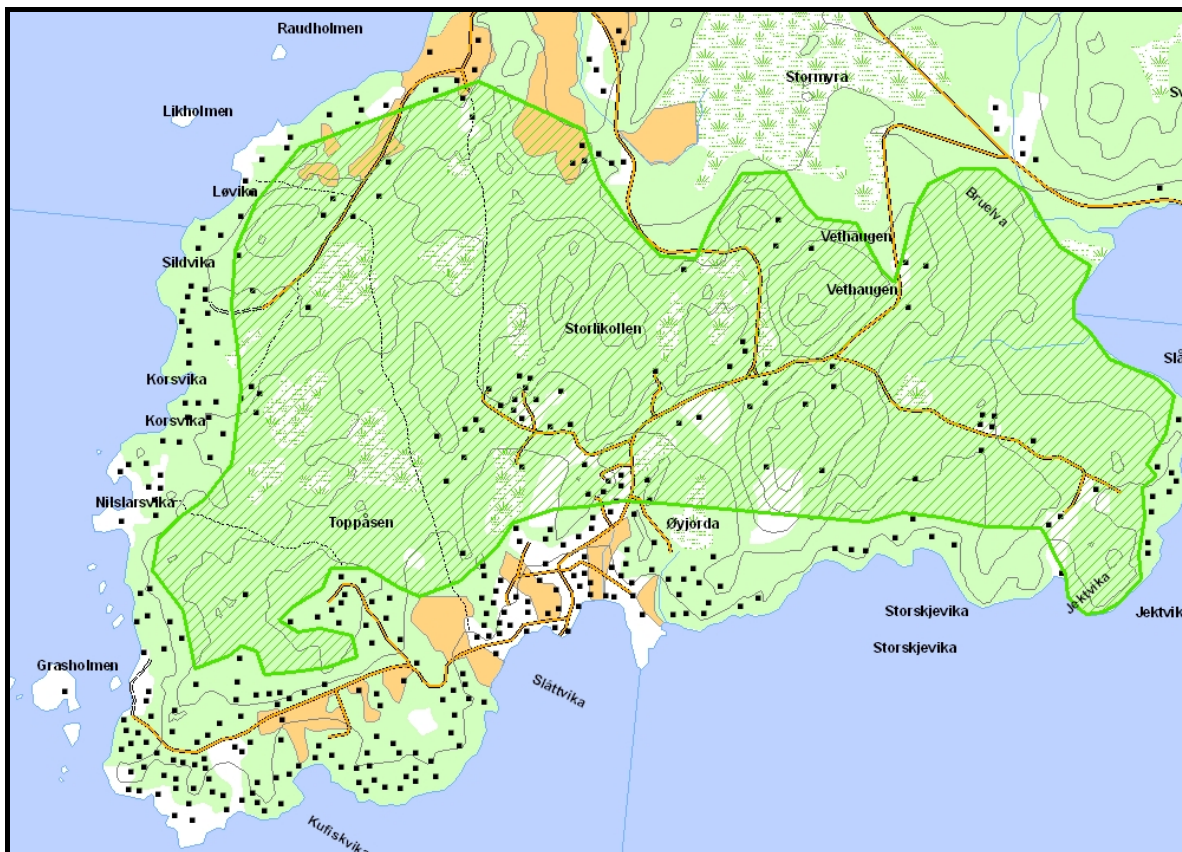
Denne lokaliteten er et langstrakt fjæreamråde som i stor grad veksler mellom mudderfjære og noe mer steindominert fjære. Området er rikt på vannfugl med hekkende arter som ærfugl, gravand, sandlo flere steder og en gråmåsekoloni på Kufiskholmen. Området har også en fast bestand med oter.

Prioritert viltområde 13 Øyjordhalvøya

Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	5-117
UTM (WGS84)	33W XR 026 980

Denne lokaliteten utgjør hele Øyjordhalvøya og er først og fremst et leveområde for rådyr. I 2004 ble det observert spor etter flere rådyr og i følge opplysninger fra lokalkjente personer, hadde det vært en liten stamme her siden 1999-2000. I 2005 ble det også observert en rådyrbukk like ved E6 inne ved Slåttvika.

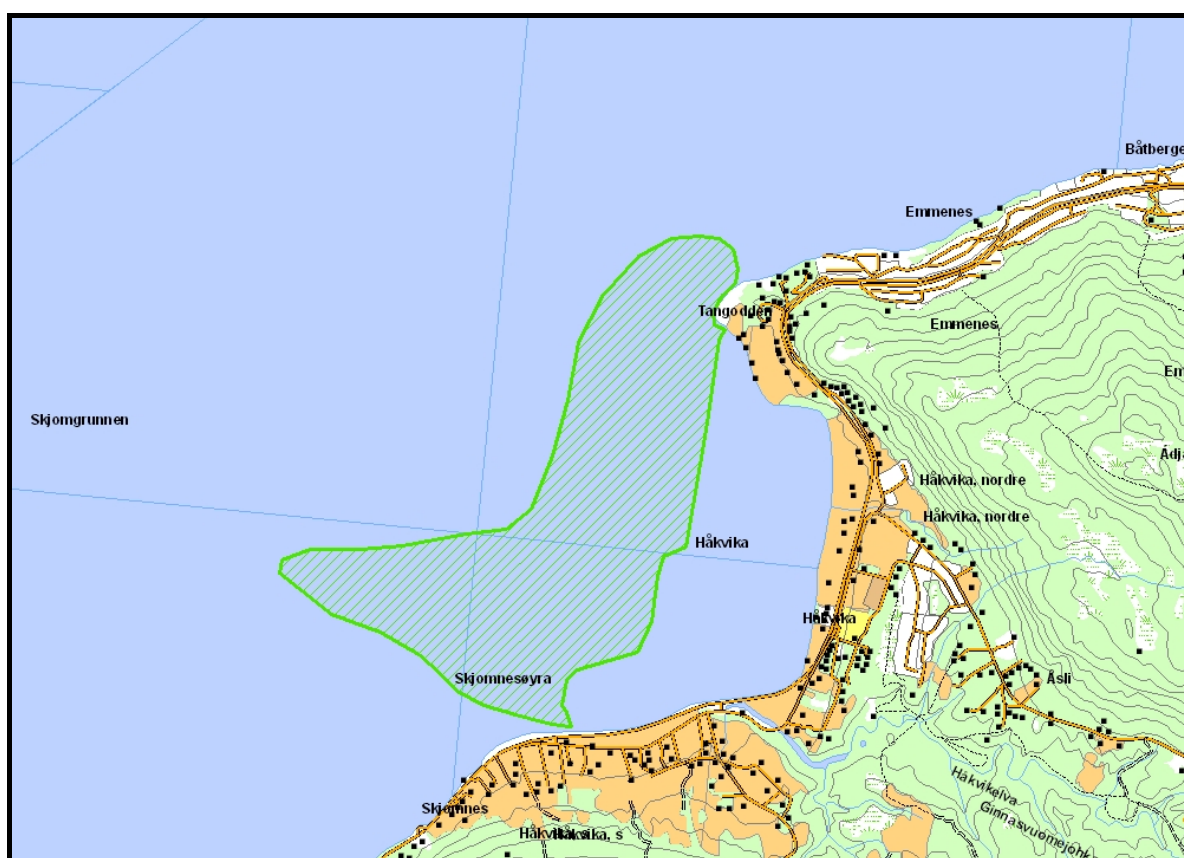

Prioritert viltområde 14 Skjomnesøyra - Tangodden

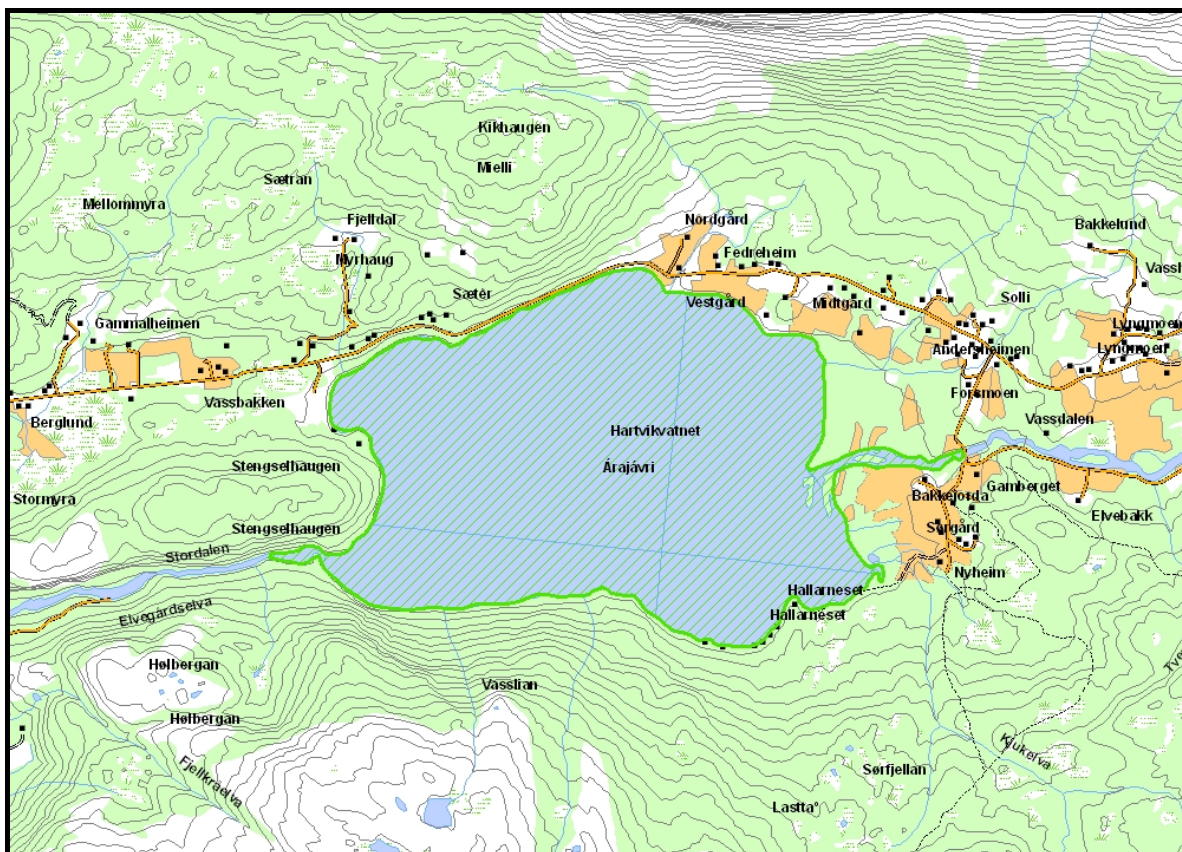
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	0
UTM (WGS84)	33W WR 930 905

Dette er det marine grunnvannsområdet som ligger rett utenfor Håkvikleira. Lokalteten er særlig viktig for dykkender i vinterhalvåret og arter som svartand (bør overvåkes), sjøorre (bør overvåkes), havelle (bør overvåkes) og ærfugl bruker området regelmessig. Svartand er observert på flokker opp til 35 ind, sjøorre 80 individ og havelle 125 individ. Ærfuglen varierer noe i antall, men kan av og til nå størrelser på nesten 200 individ. På vårtrekkt raster også noen par stor- og smålom i dette området. Dessuten er sjeldne arter som står på den norske ansvarslista også observert her. Dette er bl.a. arter som gulnebbblom.

Prioritert viltområde	15 Hartvikvatnet
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	78
UTM (WGS84)	33W XS 095 070

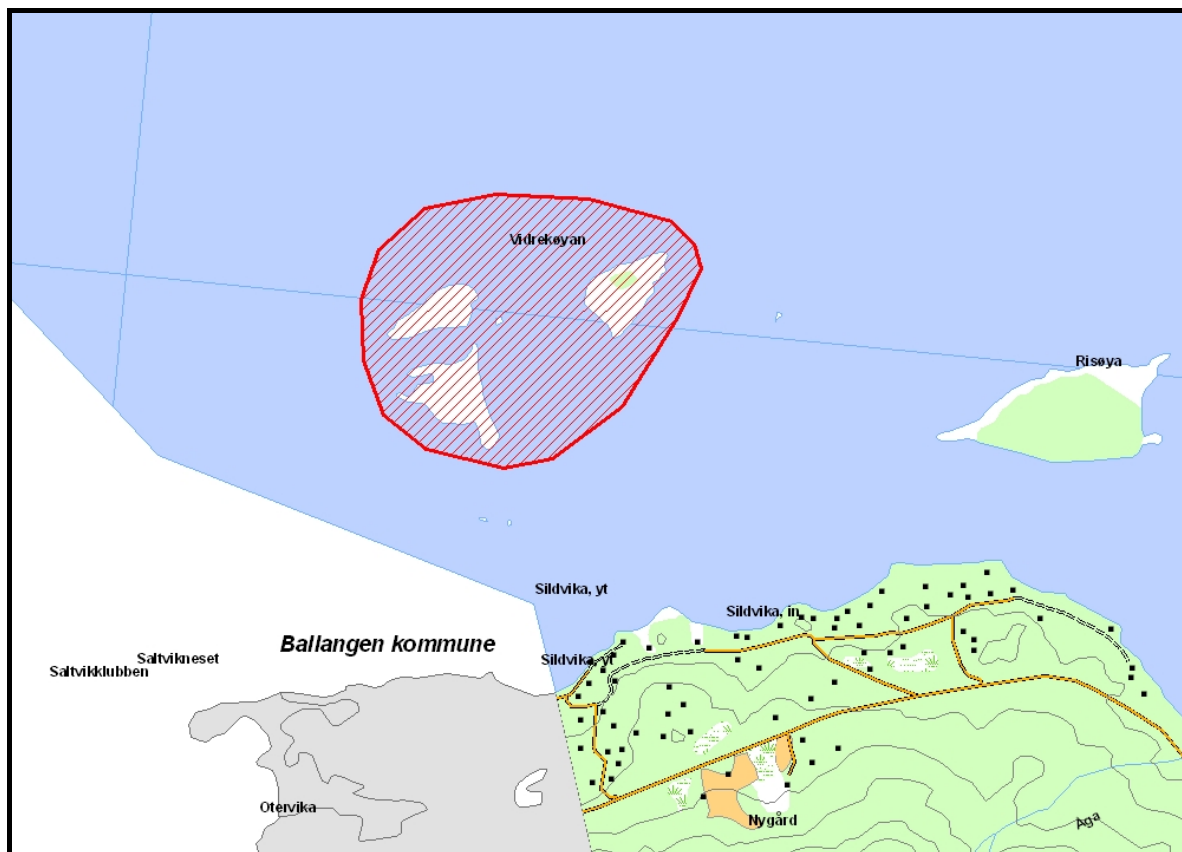
Lokaliteten omfatter selve Hartvikvatn og gråorskogen langs Vassdalselva der den renner inn i Hartvikvatnet. Området er et viktig trekkområde for vannfugl spesielt på våren. Dette gjelder ender som havelle, svartand og sjørørre, alle rødlistede arter. I oreskogen langs elva hekker det betydelige antall spurvefugl samt dvergspett (hensynskrevende).

Prioritert viltområde 16 Vidrekøyen

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	0-16
UTM (WGS84)	33W WR 848 880

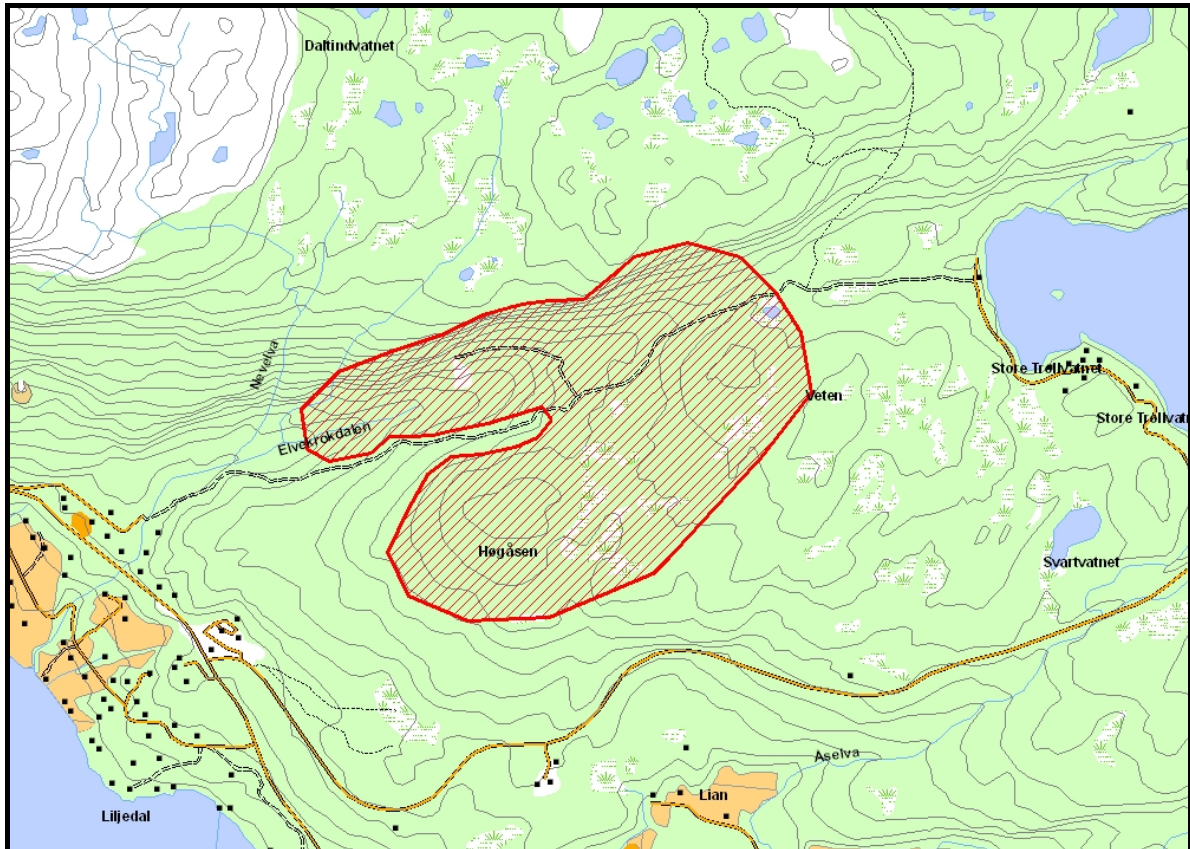
Lokaliteten består av de tre øyene og det omkringliggende grunnvannsområdet. Øyene er hekkeområde for en rekke arter sjøfugl med ærfugl, grågjess, gravand og sildemåse. Det er usikkert hvilken underart sildemåse som hekker her, men opplysninger tyder på at dette ikke er den nordlige som er rødlistet, men mest sannsynlig den sørnorske underarten *intermedius*. Her hekker også en rødlistet art.

Prioritert viltområde 17 Høgåsen - Elvekrokdaalen

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	200-294
UTM (WGS84)	33W XR 098 984

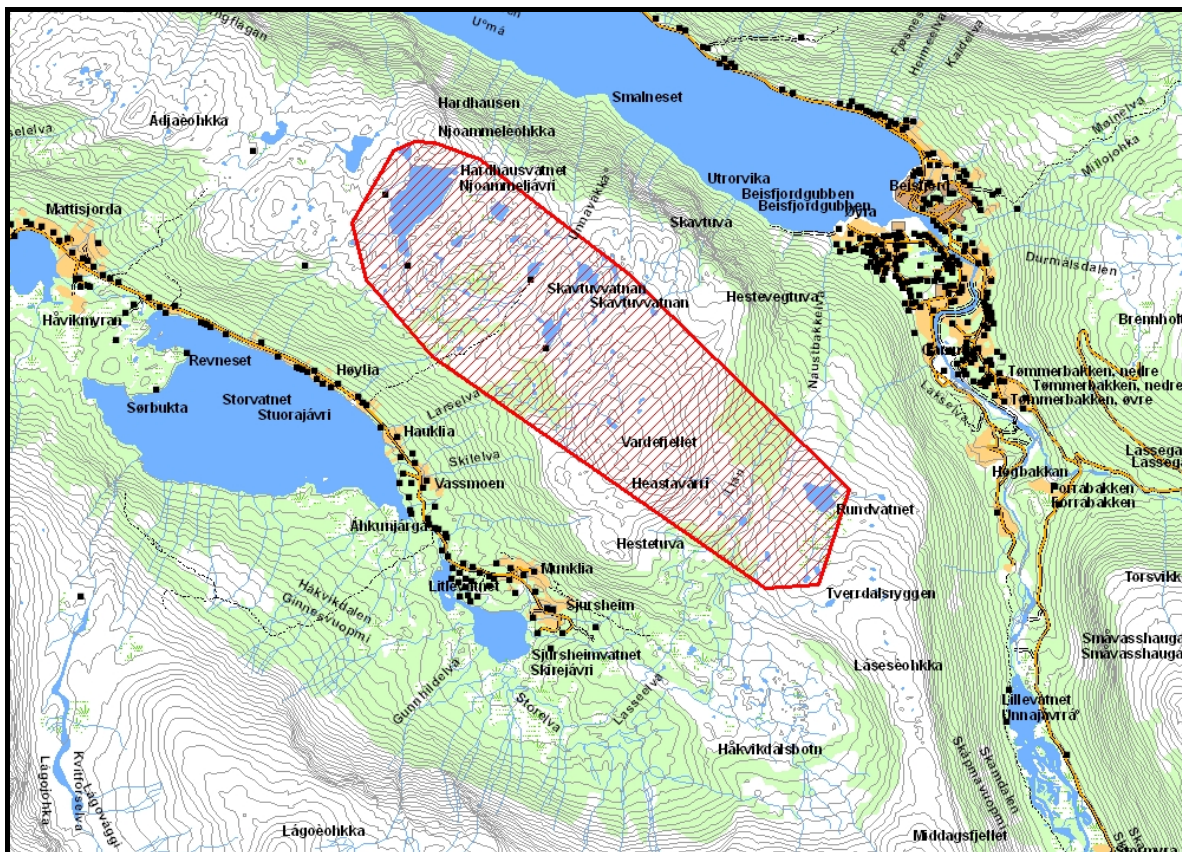
Denne lokaliteten består av furu- og blandingsskog med enkelte myrpartier. Her finnes det en rekke viltverdier med både skogsfugl og jaktområder for rødlistede arter som hønsehauk og kongeørn.

Prioritert viltområde 18 Hestefjellområdet

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	610-765
UTM (WGS84)	33W XR 035 860

Dette viltområdet består av et forholdsvis flatt fjellområde med ett stort og en rekke mindre vann. Her hekker flere rødlistearter med blant annet smålom og storlom (begge hensynskrevende). Andre høvfjellsarter som heilo, fjelljo, sandlo og fjæ-replytt hekker også her.

Havørn. Arten hekker flere steder i kommunen. Foto: Karl-Birger Strann ©.

3.2 Røddlistearter

Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998 (DN1999a) danner grunnlaget for kartleggingen av sjeldne og truede arter innenfor kommunen. Kartleggingsarbeidet som har påvist 21 røddlistearter innenfor de undersøkte områdene i Narvik, er fordelt på 17 fugle- og fire pattedyrarter. Områdene er vist i et separat kartvedlegg og som SOSI-filer levert til kommunen. Data er også lagt inn i Natur2000.

3.2.1 Nasjonalt rødlistede virveldyr

Fugl

Hønsehauk (*Accipiter gentilis*). Sårbar. Arten hekker flere steder i kommunen.

Jaktfalk (*Falco rusticolus*). Sårbar. Arten hekker flere steder i kommunen.

Vandrefalk (*Falco peregrinus*). Sårbar. Arten hekker i kommunen.

Snøugle (*Bubo scandiaca*). Sårbar. Arten hekker i gode lemenår i de indre fjellområdene.

Fjellerke (*Eremophila alpestris*). Sårbar. Arten ble påvist med hekkeadferd på Skjomfjellet i 2004.

Sangsvane (*Cygnus cygnus*). Sjelden. Arten ses på trekk i kommunen. Hekking er ikke påvist.

Stjertand (*Anas acuta*). Sjelden. Arten er relativt sjelden og hekker flere steder i kommunen.

Kongeørn (*Aquila chrysaetos*). Sjelden. Arten hekker flere steder i kommunen.

Svarthalespove (*Limosa limosa*). Sjelden. Arten opptrer fåtallig på trekk i kommunen.

Dvergspett (*Dendrocopus minor*). Hensynskrevende. Arten hekker fåtallig i gammel løvskog med betydelig innslag av død ved. Det er påvist flere hekke-lokaliteter innenfor kommunen.

Smålom (*Gavia stellata*). Hensynskrevende. Arten hekker på en rekke vann innenfor kommunen. Arten bruker også flere vann som rasteplasser under vår- og høsttrekket.

Storlom (*Gavia arctica*). Hensynskrevende. Arten hekker på en del større vann innenfor kommunen. Arten bruker også flere større vann som rasteplasser under vår- og høsttrekket.

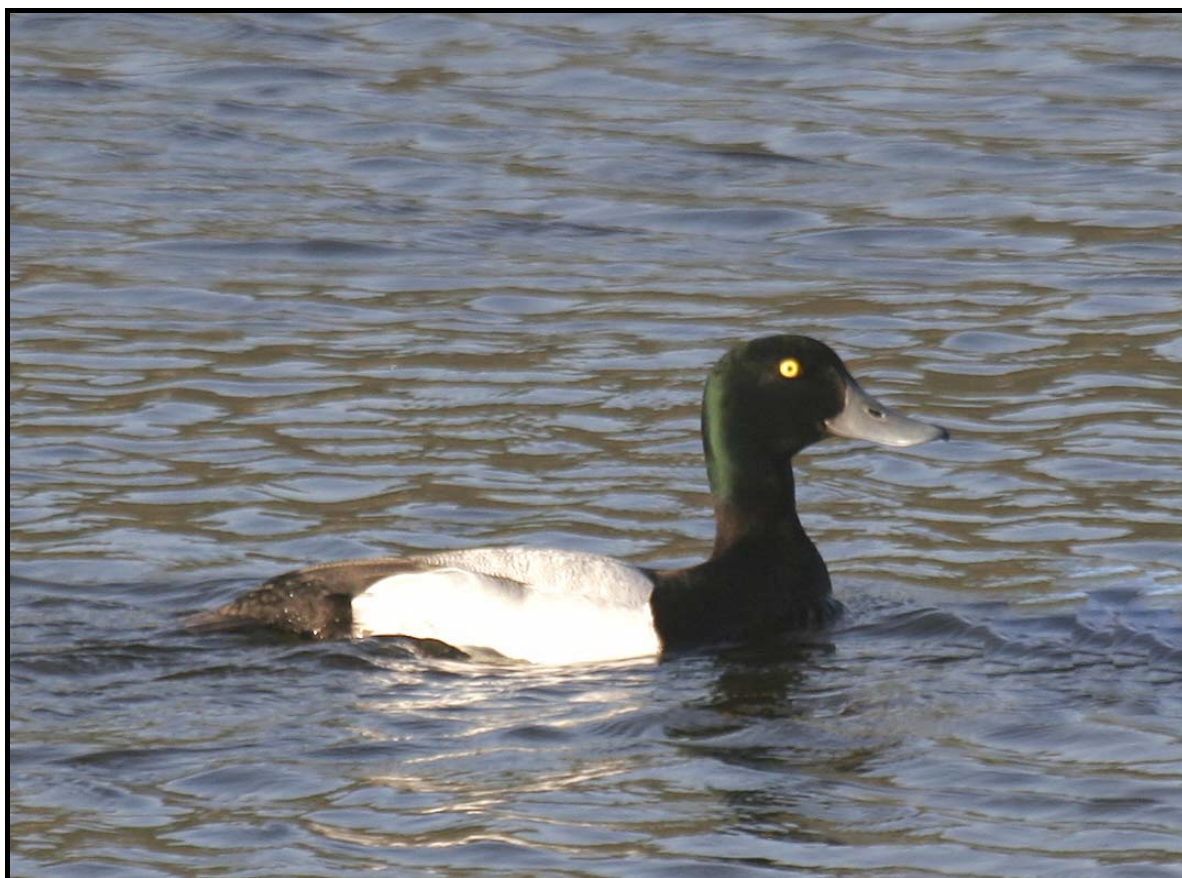
Havørn (*Haliaeetus albicilla*). Hensynskrevende. Arten hekker en rekke steder i kommunen.

Svartand (*Melanitta nigra*). Bør overvåkes. Arten hekker sannsynligvis flere steder innenfor kommunen, og opptrer i flokker under vårtrekket på lavere-liggende vann. Dette er fugl som sannsynligvis hekker høyere til fjells.

Sjørre (*Melanitta fusca*). Bør overvåkes. Arten opptrer regelmessig på vårtrekket og hekker i bra antall på en rekke høyereliggende vann. På ettersommeren myter også mindre flokker på flere vann.

Bergand (*Aythya marila*). Bør overvåkes. Arten opptrer regelmessig på vårtrekket og hekker i mindre antall innenfor kommunen.

Havelle (*Clangula hyemalis*). Bør overvåkes. Arten opptrer regelmessig på en rekke vann under trekket, og er påvist hekkende med sikkerhet på flere vann i fjellet. Den opptrer også i store flokker på sjøen under vårtrekket.

Bergand hann. Arten som er rødlistet, hekker fåtallig i enkelte fjellvann.
Foto: Karl-Birger Strann ©

Pattedyr

Fjellrev (*Alopex lagopus*). *Direkte truet*. Arten er sjelden, men yngler fremdeles i de indre fjellområdene. Etter avtale med Fylkesmannen i Nordland er ikke hiopplysninger lagt inn i Natur2000 ettersom disse opplysningene ikke er kvalitetssikret.

Jerv (*Gulo gulo*). *Sjelden*. Opptrer regelmessig i kommunen.

Gaupe (*Lynx lynx*). *Bør overvåkes*. Opptrer med jevne mellomrom i kommunen.

Oter (*Lutra lutra*). *Bør overvåkes*. Arten er vanlig langs kyststripa. Den er også observert flere ganger langs bekker og elver i kommunen.

4. Referanser

Direktoratet for Naturforvaltning. 1996. Viltkartlegging. DN-håndbok 11.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1999a. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. *DN-rapport 3:1-161*.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1999b. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2000. Kartlegging av ferskvannslokaliteter. DN-håndbok 15.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2001. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN-håndbok 19.

Forsvarsbygg 2003. Biologisk mangfold i Elvegårdsmoen skyte- og øvingsfelt, Narvik kommune, Nordland. BM-rapport nr. 18-2002:1-41.

Fremstad, E. & Moen, A. (red.) 2001. Truede vegetasjonstyper i Norge. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Bot. Ser. 2001-4:1-231.

Fylkesmannen i Nordland , 2000. Verdier i Elvegårdselva, Narvik kommune, Nordland. *VVV-rapport 2001-14. Trondheim*. 41 s, 4 kart + registreringsskjema.

Höjer, J. (red.) 1995. Hotade djur och växter i Norden. Nordisk Ministerråd. *Tema-Nord 520:1-142*.

Kristiansen, G. & Bøhn, T. 1995. Fugleregistreringer i Ofoten. 12 s.

Kristiansen, G. & Bøhn, T. 1996. Fugleregistreringer i Ofoten - en oppfølging. 22 s.

Narvik kommune, 1997. Naturkvaliteter i Narvik kommune. Registrering av biologisk mangfold. 48 s.

NINA Rapport 66

ISSN:1504-3312

ISBN: 82-426-1604-3

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: NO-7485 Trondheim

Besøks/leveringsadresse: Tungasletta 2, NO-7047 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 73 80 14 01

Organisasjonsnummer: 9500 37 687

<http://www.nina.no>